

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens arbetsutskott

§ 132

Yttrande avseende Trafikanalys rapport 2022:14 Förslag som leder till transportsektorns klimatomställning (M2022/01828)

Beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens arbetsutskott godkänner miljö- och stadsbyggnadsförvaltningens förslag till yttrande, efter Kenny Hanssons revidering, och skickar det till Miljödepartementet.

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens arbetsutskott hänvisar till tjänsteskrivelse daterad 2022-11-17 vad gäller yttrande i ärendet.

Yttrande

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har granskat presenterad redovisning och bedömer att den väl följer det uppdrag som Trafikanalys erhållit. Nämnden har dock ett antal synpunkter som vi vill framföra särskilt.

Nämnden instämmer i att det är nödvändigt att ställa om så att vägflottan dels blir energieffektivare, dels släpper ut mindre fossil koldioxid på körd kilometer. Avvägningen för omställningen till bränsle med lägre mängd fossilt kol är dock svår då den riskerar att påverka samhällets köpkraft och möjlighet till en klimatsmart omställning inom andra sektorer, detta då dessa drivmedel är dyrare att producera. Det är därför av vikt att övriga styrmedel inom området hålls i balans så att medborgarnas livskvalitet inte försämras, då detta kan leda till att klimatomställningen ses som något mycket negativt.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden vill även framhäva att en elektrifiering av vägtrafiken kräver en säker och pålitlig energiförsörjning. Av den anledning anser nämnden att staten behöver säkerställa detta genom en snabb utbyggnad av kärnkraften.

Nämnden ser så som Trafikanalys att omställning till fler elektrifierade fordon är en förutsättning för att kunna nå målen, men vill poängtera att för att det ska lyckas måste infrastrukturen för laddning byggas upp på en bred front.

Forts § 132

Detta betyder att vi snabbt behöver få till fler publika laddningsplatser, men det betyder även att effektöverföringskapaciteten måste förbättras. Idag har vi även en bristande elförsörjning i Europa, vilket måste lösas både på kort och lång sikt innan vi kan nå en fullständig klimatomställning.

Genom ett främjande av den inhemska biodrivmedelsproduktionen säkerställs den inhemska kompetensen och produktionen inom området, vilket på sikt kan leda till en högre resiliens för samhället som helhet, vilket måste ses som positivt.

Ett transporteffektivt samhälle är av yttersta vikt, utöver att den totala utsläppsmängden kan hållas på dagens nivå eller minska så ger detta även ett lägre behov på underhåll och utbyggnad av befintlig infrastruktur. Ett minskat underhåll och utbyggnadsbehov leder i förlängningen till ett lägre behov av naturresurser och utsläpp i andra och tredje led.

Nämnden ställer sig positiv till sänkta hastigheter i tätbebyggda områden, då detta generellt leder till lägre utsläpp från fordon men även till ett lägre slitage på vägar. Detta måste dock hållas i balans med tillgänglighet och framkomlighet inom dessa områden. Nämnden saknar en tydlig definition om vad som är tätbebyggda områden enligt Trafikanalys mening och önskar därför en vidare utredning om vilka områden som kan vara aktuella för en sådan regeländring innan den införs.

Att genomföra en regelöversyn för att eliminera hinder och underlätta för distansarbete får ses som en självklarhet i dagens samhälle, men frågan är komplex och kommer troligen omfatta regeländringar inom till exempel arbetsmarknadsrätten. Nämnden ser dock positivt på åtgärden då den tydligt påverkar utsläppen i en positiv riktning.

Beträffande den tillfälliga skrotningspremien för privatpersoner så ställer sig nämnden frågande till om den verkligen har önskad effekt. En skrotningspremie leder till den uppenbara effekten att fordonsparken uppdateras, men samtidigt leder den till en ökad förbrukning av naturresurser och ökade utsläpp i produktionskedjan av nya fordon. Här måste det således göras en noggrann utvärdering om effekterna innan en sådan åtgärd införs.

Yrkanden

Kenny Hansson (M) yrkar att följande stycke läggs till under andra stycket i yttrandet: "Miljö- och stadsbyggnadsnämnden vill även framhäva att en elektrifiering av vägtrafiken kräver en säker och pålitlig energiförsörjning.

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens arbetsutskott

Forts § 132

Av den anledning anser nämnden att staten behöver säkerställa detta genom en snabb utbyggnad av kärnkraften."

Omröstning

Ordförande ställer förvaltningens förslag till beslut mot Kenny Hanssons yrkande och finner att miljö- och stadsbyggnadsnämndens arbetsutskott bifallit Kenny Hanssons yrkande.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har erhållit Trafikanalys redovisning av erhållet regeringsuppdraget att ta fram underlag inom transportområdet inför den kommande klimatpolitiska handlingsplanen. Redovisningen har rubriken Förslag som leder till transportsektorns klimatomställning. Yttrande rörande redovisningen ska vara Miljödepartementet till handa senast den 15 december 2022.

Trafikanalys har fått i uppdrag av regeringen att ta fram underlag med analyser och förslag som leder till transportsektorns klimatomställning. Underlagen ska användas vid framtagandet av nästa klimatpolitiska handlingsplan.

Trafikanalys ser ett fortsatt behov av justeringar och ytterligare styrmedel och åtgärder, inte minst i ljuset av att vi måste ta sikte på nollutsläpp från transportsektorn 2045, men också för att nå målen på ett mer hållbart, kostnadseffektivt och robust sätt. Klimatomställningen behöver vila på tre ben som var för sig utgör egna åtgärdsområden; Ett transporteffektivt samhälle, Hållbara förnybara drivmedel och Energieffektiva fordon, farkoster och fartyg.

Genom att omställningen vilar på tre åtgärdsområden skapas en robusthet i omställningen vilket är viktigt av flera orsaker. De resurser som krävs för omställningen är begränsade, det sprider riskerna om ett område inte utvecklar sig i önskvärd riktning och dessutom finns andra mål och åtaganden som ska nås, till exempel minskning av luftföroreningar.

Elektrifiering av vägtrafiken har här en central roll att fylla genom att bidra till dels minskade växthusgasutsläpp från trafiken, dels energieffektivisering.

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens arbetsutskott

Forts § 132

Om vägtrafiken kan elektrifieras och trafikarbetet minska kan de hållbara förnybara drivmedel som inledningsvis används inom vägtrafiken successivt frigöras för att användas inom sjö- och luftfart där stora delar av trafiken under överskådlig tid inte är möjlig att elektrifiera.

Trafikanalys lyfter fram förslag inom fyra områden, ett övergripande samt ett vardera för vägtrafik, luftfart och sjöfart. Åtgärderna är rangordnade inom respektive delområde. Av de aktuella områdena är det vägtrafik samt de övergripande insatserna om nämnden bedömer sig ha nödvändig kunskap att kommentera, det är även dessa områden som bedöms ha störst påverkan på möjligheterna att genomföra en omställning och därmed även störst påverkan på att bromsa den globala uppvärmningen.

Trafikanalys redovisar följande förslag på åtgärder:

Förslag per Ämnesområde – Trafik- och transportutskottet	
Förslag inom hållbara drivmedel och energi	
En bred utvärdering om reduktionsåtgärder och övriga utsläppsbegränsningsåtgärder	
Förslag inom ett transporteffektivt samhälle	
Inför ett transporteffektivt samhälle som en transportpolitisk princip	
Förslag per Ämnesområde – Vägtrafik	
Förslag inom hållbara drivmedel och energi	
Främja den inre drivmedelproduktionen genom att	
- införa en riktad åtgärd för avveckling av biobränslen i trafiksektorn - förstärkt biogasproduktion	
Förslag inom ett transporteffektivt samhälle	
Förstärkt förordning – Förordning om samordning av kommuner, regioner och staten gemensamt vidtar åtgärder för att bidra till ett transporteffektivt samhälle	1
Sänk hastigheten i tätbebyggda områden	1
Upprätta möjligheterna för stadlig trafikplanering av steg 1- och steg 2-åtgärder	2
Gör stadsplaneringen tillgänglig för hållbara godstransporter	4
Gemensamt avregulering för att eliminera hinder och underlätta för distanserade	5
Förslag inom ett transporteffektivt samhälle	
Upprätta en gemensam planering – Utsäde Tillräckligt till ledning	1
Förstärkt infrastruktur för hållbara lastbilar och andra stora fordon	2
Utsäde till planering av klass 2 i en lastbil och bussar och en för personbilar	3
Inför en riktad stödåtgärd för att bidra till privatpersoner	4

Sänt till:
Miljödepartementet

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens arbetsutskott